

CHECKLIST PAARDENHOUDERIJ

Onderstaande lijst is opgesteld voor professionals en hobbyisten die paarden (of paardachtigen) houden om via zelfcontrole (potentiële) punten van verontreiniging naar het watersysteem te detecteren. Deze lijst werd opgesteld in het kader van een sensibiliseringscampagne binnen het ruimere integraal waterproject van het Merkske (Hoogstraten, Merksplas en Baarle-Hertog), maar de lijst is algemeen bruikbaar in gans Vlaanderen.

De **lijst is een hulpmiddel om je infrastructuur voor paarden systematisch te evalueren met betrekking tot afvalwaterstromen** om finaal het risico op (accidentele) watervervuiling sterk te verkleinen en je meer in regel te stellen met de wetgeving. De vragen steunen op de huidige regelgeving en zijn geformuleerd vanuit de praktijkervaring.

Deze gedetailleerde controlelijst is **opgebouwd per (bedrijfs)onderdeel**. Het zou kunnen dat niet alle delen of vragen van toepassing zijn. Zeker voor hobbyisten die enkele paarden houden zal dit het geval zijn. Niettemin wordt ook bij particulieren regelmatig overtredingen vastgesteld, bv met betrekking tot de mestopslag en verontreiniging van waterlopen tot gevolg. Voor de duidelijkheid wordt telkens het correcte antwoord bij de vraag in het 'vet' weergegeven.

Let op: de vergunningstoestand is voor ieder bedrijf anders. Je omgevingsvergunning (of de oude milieuvergunning) moet daarom voor wat betreft de lozingsvoorwaarden, de voeder- en de mestopslagplaats worden nagekeken alvorens de afvinklijst te overlopen.

Voor meer informatie hierover kan je terecht bij:

Hoogstraten: Dorothy Senepart: 03 340 19 11; dorothy.senepart@hoogstraten.be

Merksplas: Karen Sterkens: 014 63 94 35; karen.sterkens@merksplas.be

Baarle-Hertog: Dominic Poelmans: 014 69 80 70; dominic.poelmans@baarle-hertog.be

Dit is een initiatief van bekkensecretariaat Maasbekken en gemeenten Hoogstraten, Merksplas en Baarle-Hertog, ism volgende partners: de Vlaamse Milieumaatschappij, Departement Landbouw & Visserij, de Vlaamse Landmaatschappij, Dep. Omgeving – Afd. Handhaving, Boerenbond, Watering de Beneden Mark, provincie Antwerpen (DIW) en het Coördinatiecentrum Voorlichting en Begeleiding duurzame Bemesting (CVBB):

Baarle-Hertog
Baarle-Nassau

gemeente
MERKSPLAS

Deel 1. STALLEN

Algemeen principe: Mestsappen en mest moeten worden opgevangen en verzameld in een mestdichte opslagruimte of opslagplaats binnen of buiten de stal. Dit mag niet terechtkomen in waterlopen of riolering.

Is er een overstort of afleidingskanaal aanwezig van de stalvloer naar een oppervlaktewater, riolering, afvoerweg voor hemelwater of verliesput?	Ja / nee / weet ik niet
Is er een lozing naar de waterloop/gracht mogelijk vanuit de stallen?	Ja / nee / weet ik niet
Bij reiniging van de stallen: wordt het reinigingswater dan opgevangen? <i>Dit reinigingswater bevat mestdeeltjes en wordt ook beschouwd als mest.</i>	Ja / nee / weet ik niet

Deel 2. OPSLAG VASTE MEST BUITEN DE STAL

Algemeen principe: Mestsappen en mest moeten worden opgevangen en verzameld in een mestdichte opslagruimte of opslagplaats binnen of buiten de stal. Dit mag niet terechtkomen in waterlopen of riolering.

Is er een verharde mestdichte vloer aanwezig?	Ja / nee / weet ik niet
Zijn er drie mestdichte muren aanwezig? (geen lekkages bij de opslag)	Ja / nee / weet ik niet
Worden de mestsappen opgevangen in een citerne / aalput?	Ja / nee / weet ik niet
Is er voldoende opslagcapaciteit (volgens vergunning)?	Ja / nee / weet ik niet
Ligt de mestopslagplaats op de plaats zoals vergund? <i>(dus niet geheel of gedeeltelijk in waterwingebied, beschermingszone, op minder dan 100m afstand van een woongebied?)</i>	Ja / nee / weet ik niet
Werden de constructievoorschriften integraal nageleefd (mestbestendige afdichtingslaag enz.)	Ja / nee / weet ik niet
Worden afstromende mestsappen / vervuild hemelwater etc. opgevangen?	Ja / nee / weet ik niet
Zijn er afleidingskanalen of overlopen van de opvang naar de beek / gracht aanwezig?	Ja / nee / weet ik niet
Ligt er ook mest buiten de vergunde opslagplaats?	Ja / nee / weet ik niet
Worden sleufsilos gebruikt voor mestopslag? <i>(de ligging van de mestopslagplaats wordt</i>	Ja / nee / weet ik niet

<i>vastgelegd in de omgevingsvergunning. Een oude sleufsilos kan wel als mestopslagplaats vergund worden indien ze voldoet aan de voorwaarden van een mestopslagplaats: opvang mestsappen).</i>	
Mestopslag op minstens 10m van perceelsgrens én waterloop? (ook geldend bij mestopslag op akkers. Opgelet met hellende percelen!)	Ja / nee / weet ik niet
Enkel voor vaste mestopslagplaats vergund na 1 juli 2016:	
De helling en de afvoer richting van de vloer van de mestopslagplaats is weglopend van oppervlaktewater georiënteerd	Ja / nee / weet ik niet

Tot slot: Controleer bij het eventuele lozingspunt (locatie van afstroming) of er geen verontreiniging in de waterloop/gracht te merken is (bv andere waterkleur, geur, mest, schimmelvorming,...) Indien dit zo is, zijn gerichte maatregelen nodig.

Voorbeelden mestopslag:

Schoon: De vaste mest wordt in een aparte voorziening opgeslagen. Alle gier en vervuild hemelwater blijft in de voorziening achter of wordt naar een opslag afgevoerd. Of de mest wordt op voldoende afstand van waterlopen en perceelgrenzen op het land opgeslagen.

Hoe restlozingen voorkomen: checklist voor paardenhouderij (sept 2020)

Matig: De op het bedrijf aanwezige vaste mest wordt in een aparte voorziening opgeslagen. Er wordt zichtbaar mest, gier en/of vervuild hemelwater op het erf waargenomen met een kans dat dit afstroomt naar de waterlopen. Het mest opgeslagen op akkers ligt minder dan 10m van een waterloop of perceelsgrens.

Vuil: Gier en/of vervuild hemelwater stromen af in de waterloop.

Deel 3. OVERIGE AFSTROOM (RUN OFF) VAN HET BEDRIJF

Algemene principes:

- *Afstroom van verontreinigd hemelwater (nutriëntenhoudend afvalwater) is bedrijfsafvalwater*
- *Reinigingswater van landbouwvoertuigen (voornamelijk mestkarren en sproeimachines) is bedrijfsafvalwater dat mest of pesticides kan bevatten. Het lozen van dergelijk afvalwater dat mest of pesticides bevat mag niet zomaar worden geloosd. Alle reinigingswater op het bedrijfsterrein dat mestdeeltjes of pesticides bevat moet worden opgevangen*
- *Geconcentreerde sappen mogen niet worden geloosd en OBA's (organisch-biologische afvalstoffen) mogen geen bron zijn voor verontreiniging van hemelwater.*

Is het bedrijfsterrein vrij van (nutriëntrijke) morsresten, zoals voeders, mest, melkpoeders, ...? (Bij neerslag kunnen deze morsresten afspoelen naar oppervlaktewater)	Ja / nee / weet ik niet
---	-------------------------

Hoe restlozingen voorkomen: checklist voor paardenhouderij (sept 2020)

Wordt het reinigingswater van de landbouwvoertuigen dat bv. mest bevat opgevangen? Indien ja, hoe en waar wordt dit opgevangen	Ja / nee / weet ik niet
Wanneer er OBA's (zoals loofresten, groentenresten, slibs, ...) worden opgeslagen op het bedrijf worden de sappen en afstromend vervuild hemelwater etc. dan opgevangen?	Ja / nee / weet ik niet / n.v.t.

Tot slot: Controleer bij het eventuele lozingspunt (locatie van afstroming of overloop) of er geen verontreiniging in de waterloop te merken is (bv. andere waterkleur, geur, voedselresten, schimmelvorming,...) Indien dit zo is, zijn gerichte maatregelen nodig.

Voorbeelden: algemeen en opslag van (natte) producten op landbouwbedrijven

Schoon: De op het bedrijf aanwezige (natte) bijproducten worden in een aparte voorziening opgeslagen. Alle sappen en/of vervuild hemelwater blijven in de voorziening achter of worden naar een opslag afgevoerd. Het erf is schoon. Er wordt geen vervuiling waargenomen:

Matig tot vuil: De op het bedrijf aanwezige (natte) bijproducten worden in een aparte voorziening opgeslagen. Op het erf worden zichtbaar sappen of vervuiling waargenomen met een kans dat dit samen met hemelwater afstroomt naar de waterloop of er is al effectieve afstroming van sappen en/of vervuild hemelwater naar de waterloop.

